

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

دوره‌های آزاد مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران

نیم‌سال اول ۱۴۰۵-۱۴۰۶

شرح کتاب «من» و جز «من»

دکتر معصومه قربانی اندره‌سی

عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامشهر

دوشنبه‌ها: ساعت ۱۰ الی ۱۲

شروع دوره: ۱۳ مهرماه ۱۴۰۵

مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران

بی‌شک یکی از مهم‌ترین کتاب‌های فیلسوف معاصر، دکتر ابراهیمی دینانی، کتاب «من و جز من» می‌باشد.

برخی از منتقدان این فیلسوف فرزانه مدعی هستند استاد نظریه جدیدی مطرح نموده و تنها به بررسی و تحلیل نظرات اندیشمندان دیگر پرداخته‌اند.

این ادعا در حالی است که ایشان شناخت درستی از اندیشه و روش طرح مباحث و نظرات عمیق این فیلسوف بزرگ معاصر ندارند. نگارنده این سطور بر این باور است: استاد در فحوای آثارشان، فیلسوفانه و نوآورانه به ارائه نظرات فلسفی خویش مبادرت نموده‌اند؛ از آن جمله، کتاب «من و جز من» می‌باشد.

این کتاب یکی از پیچیده‌ترین آثار ایشان است که در عین حال، با بیان ساده و نثری روان، نمایانگر مهم‌ترین پایه تفکر این فیلسوف بزرگ می‌باشد.

شاید در نگاه اول، «من» به عنوان یک ضمیر در کنار سایر ضمایر، از قبیل «تو»، «او»، «ما»، «شما» و «ایشان» مطرح می‌شود.

اما در اندیشه استاد، «من» یک ضمیر ساده نیست؛ حتی یک مفهوم هم نیست که اشخاص بتوانند درباره آن سخن بگویند و آنچه به عنوان یک «من» مطرح می شود و درباره آن سخن گفته می شود، در واقع «من» نیست؛ بلکه مفهوم و عنوان «من» به شمار می آید. «من»، صرف نظر از هر چیز دیگری، فقط «من» است. اما همان «من» که فقط «من» است و نه چیز دیگر، نخستین ظهور «من» برای «من» است.

استاد باور دارند:

وقتی ادعا می شود که «من» مفهوم و ماهیت نیست و البته آنچه ظهور «من» بدون مفهوم و ماهیت خوانده می شود، ظهور وجود است.

با توجه به آنچه مطرح شد، این کتاب به شرح و تفصیل این امر بسیار سنگین و بنیادین پرداخته است.